

الشمس
البرق
البحر
السمك
الجم

سرشناسه:	منگنه چی، حجت، ۱۳۵۵
عنوان قراردادی:	صحیفه سجادیه. فارسی. عربی. برگزیده. شرح
عنوان و نام پدیدآور:	بیراهه‌ها: رهیافت‌هایی از دعای هشتم صحیفه سجادیه / مؤلف حجت منگنه چی.
مشخصات نشر:	قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۱۴۳۳ق = ۱۳۹۱.
مرجع تولید:	معاونت پژوهش
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۱۹۵-۶۱۷-۴
وضعیت فهرست نویسی:	فاپا
یادداشت:	کتابنامه: ص. ۲۳۷.
یادداشت:	چاپ دوم: ۱۳۹۴ (فیپا).
یادداشت:	چاپ سوم: ۱۳۹۵ (فیپا)
یادداشت:	چاپ چهارم: ۱۳۹۵ (فیپا)
یادداشت:	چاپ پنجم: ۱۳۹۸ (فیپا)
عنوان دیگر:	رهیافت‌هایی از دعای هشتم صحیفه سجادیه.
موضوع:	علی بن حسین <small>علیه السلام</small> ، امام چهارم، ۳۸. ۹۴ق؛ صحیفه سجادیه. نقد و تفسیر؛ دعاها
شناسه افزوده:	علی بن حسین <small>علیه السلام</small> ، امام چهارم، ۳۸. ۹۴ق. صحیفه سجادیه. برگزیده. شرح
شناسه افزوده:	جامعة المصطفی <small>علیه السلام</small> العالمية. مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی <small>علیه السلام</small>
رده بندی کنگره:	۱۳۹۱ ۳۰۴۲۳۷۸ ص ۲۶۷/۱/ع۸ BP
رده بندی دیویی:	۲۹۷/۷۷۲
شماره کتابشناسی ملی:	۲۷۴۱۰۷۸

بیراهه‌ها

(رهیافت‌هایی از دعای هشتم صحیفه سجادیه)

حجت منگنه‌چی

مرکز بین‌المللی
ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

بیراهه‌ها (رہیافت‌هایی از دعای ہشتم صحیفہ سجادیہ)

نویسنده: حجت منگنه چی

چاپ پنجم: ۱۳۹۸ ش / ۱۴۴۰ ق

ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمہ و نشر المصطفی ﷺ

● چاپ: نازنجستان ● قیمت: ۳۸۰۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۵۰۰

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

مراکز فروش:

◀ ایران، قم، خیابان معلم غربی (حجتیہ)، نبش کوچه ۱۸:

تلفن: ۰۲۵ ۳۷۸۳۶۱۳۴ +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۹۳۰۵ / (داخلی ۱۰۵)

◀ ایران، قم، بلوار محمدامین، سه راه سالاریہ. تلفن: ۰۲۵. ۳۲۱۳۳۱۰۶

@ pub_almustafa

http://buy-pub.miu.ac.ir

miup@pub.miu.ac.ir

با سپاس از دست‌اندرکارانی که ما را در تولید این اثر یاری رساندند.

- مدیر انتشارات: سید اباذر ہاشمی ہریکندی
- مدیر تولید: جعفر قاسمی ابہری
- ناظر فنی: علی عبادی فرد
- ناظر گرافیک: مسعود مہدوی
- ناظر چاپ: نعمت اللہ یزدانی

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی فراروی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که همه، به نوعی برخاسته از مسؤولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پایبندی به دین و سنت، در مدیریت همه‌جانبه کشورها بسیار چالش‌برانگیز می‌نماید. از این رو مطالعات و پژوهش‌های به‌روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و عمق و اصالت اندیشه‌های ناب، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت تمامی بنیان‌گذاران این شجره طیّبه، به‌ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی رحمته الله علیه و مقام معظم رهبری دام ظلّه العالی می‌باشد.

«جامعه المصطفی صلی الله علیه و آله و سلم العالمیه» برای تحقق این رسالت خطیر و در مسیر نشر معارف ناب محمدی صلی الله علیه و آله و سلم «مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی صلی الله علیه و آله و سلم» را تأسیس کرده است. اثر حاضر که حاصل تلاش فاضل گرامی **حجت منگنه‌چی** می‌باشد، کوششی است در به ثمر رساندن گوشه‌ای از این اهداف متعالیه.

در پایان لازم می‌دانیم از همه عزیزانی که در مسیر نشر این کتاب سهمی داشته‌اند، تقدیر و تشکر نموده و تمامی ارباب فضل و معرفت را به یاری خواننده تا ما را از دیدگاه‌های سازنده خویش بهره‌مند سازند.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفی صلی الله علیه و آله و سلم

فهرست

۱۳ سخن آغازین
۱۴ شناخت مختصری از صحیفه سجادیه و سند آن
۲۰ دعای هشتم صحیفه سجادیه
۲۱ چند نکته درباره این نوشتار
۲۳ متن و ترجمه دعای هشتم
۲۵ ۱. در جست‌وجوی بهترین پناهگاه
۲۷ ۲. حرص
۲۹ حرص و نسبت آن با قوه شهوت
۲۹ حرص در قرآن
۳۰ ریشه‌های حرص
۳۱ پیامدهای حرص
۳۲ راه‌های درمان حرص
۳۴ ۳. غضب
۳۵ غضب در قرآن
۳۶ آثار ناگوار غضب و پیامدهای نیک کنترل آن
۳۹ درمان غضب
۴۰ غضب پسنديده
۴۲ ۴. حسادت
۴۴ قرآن و مسئله حسادت
۴۵ ضعف اعتقادی، مهم‌ترین منشأ حسادت

۴۶	پیامدهای حسادت
۴۷	راه درمان حسادت
۴۹	۵. ناتوانی در صبر
۵۰	گونه‌های صبر
۵۲	صبر در قرآن
۵۳	صبر و آثار نیکوی آن در روایات
۵۴	راه صبور شدن
۵۵	بی‌تابی و بی‌قراری
۵۸	۶. کمی قناعت
۵۹	قناعت و آثار آن در زندگی
۶۲	۷. بدخلقی
۶۳	حُسن خلق در قرآن
۶۴	حُسن خُلق و آثار آن در روایت
۶۶	بدخلقی و آثار آن در روایات
۶۷	درمان بداخلاقی
۶۹	۸. زیاده‌روی در شهوت
۷۰	قرآن و شهوت‌پرستی
۷۱	شهوت‌پرستی در روایات
۷۴	۹. عصبیت
۷۵	قرآن و مسئله تعصّب و ورزی
۷۶	تعصّب و ورزی در احادیث اسلامی
۷۷	تعصّب نه، غیرت آری
۷۹	۱۰. پیروی از خواهش‌های نفسانی
۸۰	قرآن و تمایلات نفسانی
۸۱	آثار پیروی از هوای نفس در روایات
۸۲	هوی‌پرستی، مؤثرترین راه نفوذ شیطان
۸۴	۱۱. مخالفت با هدایت
۸۴	اقسام هدایت
۸۵	چرا مخالفت؟
۸۸	۱۲. چُرت غفلت
۹۰	برخی از عوامل غفلت
۹۲	نشانه‌های غفلت

درمان غفلت	۹۳
آثار غفلت	۹۴
۱۳. سختی و مشقت	۹۷
تفسیری دیگر از این فراز	۱۰۱
۱۴. برتری دادن باطل بر حق	۱۰۳
آمیخته شدن حق با باطل	۱۰۵
کتمان حق	۱۰۶
۱۵. پافشاری بر انجام گناه	۱۰۸
معنای اصرار بر گناه	۱۱۰
آثار اصرار بر گناه	۱۱۰
عوامل اصرار بر گناه	۱۱۲
۱۶. کوچک شمردن نافرمانی	۱۱۴
گناه از زاویه‌ای دیگر	۱۱۵
کوچک شمردن گناه در منطق روایات	۱۱۶
آثار کوچک شمردن گناه	۱۱۷
۱۷. بزرگ شمردن طاعت و بندگی	۱۲۰
اطاعت و بندگی در آموزه‌های قرآنی	۱۲۰
استکبار، رهن اطاعت	۱۲۱
۱۸. فخر فروشی و به خود بالیدن ثروتمندان	۱۲۴
ثروت، عاملی برای فخر فروشی	۱۲۵
۱۹. تحقیر فقرا و تهیدستان	۱۲۸
سزای برخی از ثروتمندان در قیامت	۱۳۰
۲۰. بدرفتاری با زیردستان	۱۳۲
مدیریت، ضرورتی اجتماعی	۱۳۳
حقوق زیردستان در نگاه امام سجاد <small>علیه السلام</small>	۱۳۴
۱. حق رعیت بر حاکم	۱۳۴
۲. حق دانش پژوه بر استاد	۱۳۴
۳. حق زن بر شوهر	۱۳۵
۴. حق فرزند بر پدر	۱۳۵
اهمیت نیکی به دیگران در آموزه‌های دینی	۱۳۵
۲۱. ناسپاسی در برابر عطای دیگران	۱۳۷
سپاسگزاری و ناسپاسی در آموزه‌های اسلامی	۱۳۸

۱۳۹	درنگی در یکی از آیات
۱۴۱	۲۲. یاری کردن ستمگر
۱۴۲	ظالم ستیزی در آموزه‌های دینی
۱۴۳	بازتاب کمک به ستمگر
۱۴۶	۲۳. یاری نکردن ستم‌دیده
۱۴۶	جوامع بشری و مسئله ظلم
۱۴۷	امدادرسانی به مظلوم در روایات اسلامی
۱۵۰	۲۴. طلب کردن ناحق
۱۵۳	۲۵. سخن گفتن از روی نادانی
۱۵۴	گونه‌های نادانی
۱۵۵	علت ممنوعیت پیروی از گمان
۱۵۶	آثار سخن گفتن جاهلانه
۱۵۷	۲۶. پنهان کردن خیانت
۱۵۸	غش در معامله و مشورت
۱۵۸	پیامدهای غش در روایات اسلامی
۱۵۹	ارزش رفتار خیرخواهانه
۱۶۱	۲۷. خودپسندی در اعمال
۱۶۳	آثار خودپسندی
۱۶۶	۲۸. آرزوهای دراز
۱۶۷	موضع قرآن درباره آرزوهای دراز
۱۶۸	نقش شیطان در ایجاد آرزوهای دراز
۱۶۹	پیامدها و نشانه‌های آرزوهای دراز
۱۷۲	۲۹. بدی درون
۱۷۳	سخنی درباره نیت
۱۷۵	آثار نیک پاکی درون
۱۷۶	۳۰. کوچک شمردن گناه صغیره
۱۷۸	۳۱. چیره شدن شیطان
۱۸۰	چگونگی تسلط شیطان
۱۸۲	عوامل غلبه شیطان
۱۸۳	نمونه‌ای از برنامه‌های هجومی شیطان
۱۸۴	۳۲. دشواری‌های زمانه

۱۸۸	۳۳. ستم سلطان
۱۸۹	بایسته های حکومت اسلامی در کلمات امام علی <small>علیه السلام</small>
۱۹۰	الف) حقوق متقابل مردم و والیان:
۱۹۰	ب) برخی وظایف حاکم نسبت به مردم:
۱۹۲	ج) توصیف حکومت خویشتن
۱۹۲	نمونه‌ای از ستم‌ها
۱۹۴	۳۴. اسراف
۱۹۶	اسراف غیر مالی
۱۹۷	اسراف و میانه روی از نگاه روایات
۲۰۰	۳۵. نداشتن به اندازه کفاف
۲۰۰	بی‌نیازی، خواسته‌ای همگانی
۲۰۲	مسئله رزق در منابع اسلامی
۲۰۵	کفاف و آثار نیک آن در روایات
۲۰۶	۳۶. ابراز شادمانی دشمنان
۲۰۸	اقسام دشمنان
۲۰۹	شماتت شیطان
۲۱۰	۳۷. نیازمندی به همسانان
۲۱۰	دست نیاز به سوی چه کسی؟
۲۱۴	۳۸. زندگی سخت و دشوار
۲۱۴	عوامل سخت شدن زندگی
۲۱۶	قرآن و زندگی سخت
۲۱۸	۳۹. مرگ بدون آمادگی
۲۱۸	مرگ، حقیقتی انکار ناپذیر
۲۱۹	آمادگی برای مرگ در روایات
۲۲۰	آمادگی، چگونه؟
۲۲۳	۴۰. آخرتی با ویژگی های خاص
۲۲۴	حسرت بزرگتر
۲۲۶	سختی بزرگتر
۲۲۷	بدترین تیره بختی
۲۳۰	بازگشتی بد
۲۳۱	محرومیت از پاداش و فرود آمدن کیفر

۲۳۳	۴۱. درخواست پایانی امام <small>علیه السلام</small>
۲۳۳	صلوات، یکی از آداب اسلامی
۲۳۵	پیامدهای مثبت صلوات
۲۳۵	نشانه‌ها و پیامدهای صلوات ندادن
۲۳۷	کتابنامه